8. Kohanimekorraldus

Kohanimekorraldus Eestis jaotub kolme ossa.

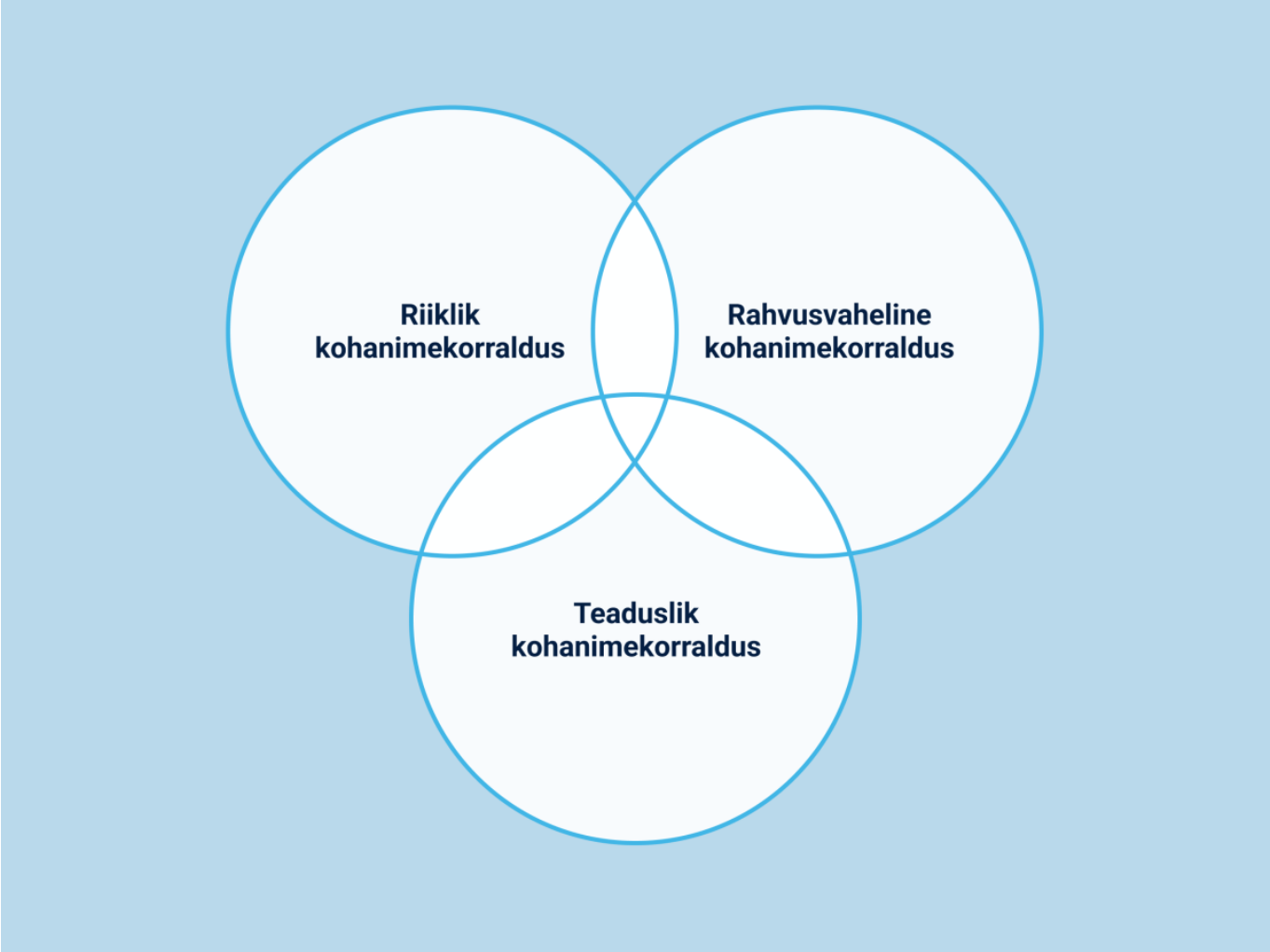

Teadusliku kohanimekorraldusega tegelevad järgmised asutused:

- Eesti Keele Instituut, mis on kohanimede asjus eksperdihinnanguid andev ning tellimuslikke sihtuuringuid korraldav nimeteaduslik usaldusasutus;
- Võru Instituut, mis tegeleb eelkõige võrukeelsete nimede uurimisega;
- Tartu Ülikool ja Tallinna Ülikool, mis tegelevad keeleteaduse ja sealhulgas kohanimede valdkonna eriala õpetamise ja teadustööga.

Rahvusvaheline kohanimekorraldus toimub rahvusvaheliste organisatsioonide kaudu.
Eesti osaleb ÜRO kohanimeekspertide rühmas (UNGEGN – *United Nations Group of Experts on Geographical Names*, **https://unstats.un.org/unsd/geoinfo/**). Töörühma eesmärk on rahvusvahelise sidususe huvides kindlate normitud kohanimede kasutamine. Selleks viiakse korrapäraselt läbi ÜRO kohanimekorralduskonverentse ja UNGEGN-i istungeid. Üle maailma tegutsevad keelelis-geograafilised jaotised (kokku 23) ja valdkondlikud töörühmad (kokku 10).

Riiklik kohanimekorraldus
Riikliku kohanimekorraldusega tegeleb eelkõige regionaal - ja põllumajandusministeerium koostöös teadusasutuste, kohanimenõukogu ja Maa- ja Ruumiametiga. Riiklikku kohanimekorraldust reguleerivad õigusaktid, millega kehtestatakse kohanimede määramise ja kasutamise ning järelevalve tegemise reeglid.

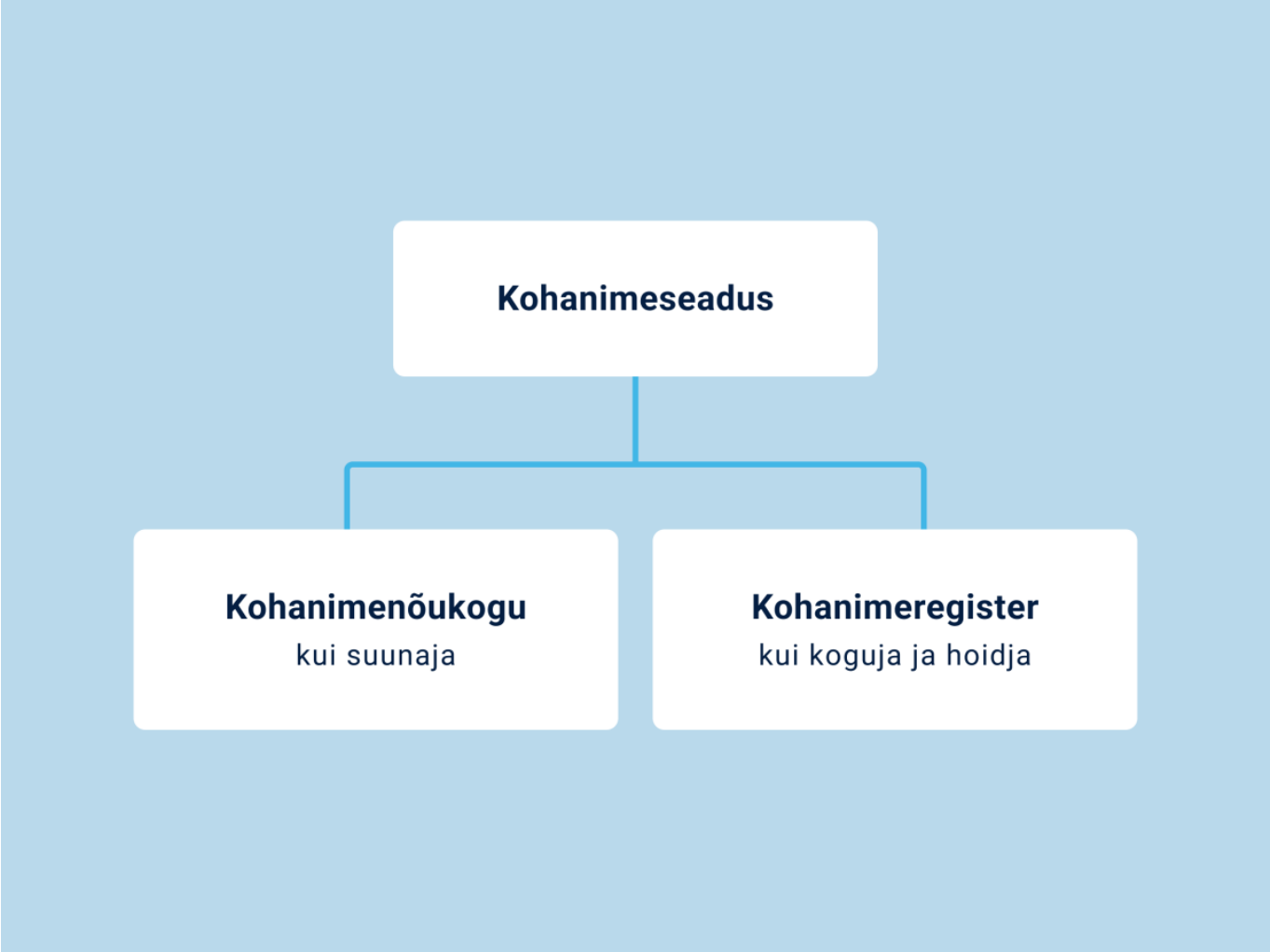

Riikliku kohanimekorralduse eesmärgid on:

- Eesti kohanimede ühtlustatud kasutamine;
- ajalooliselt ja kultuuriliselt väärtuslike kohanimede kaitse.

Kohanimenõukogu on regionaal - ja põllumajandusministeeriumi valitsemisalas tegutsev Vabariigi Valitsuse moodustatud 15-liikmeline asjatundjate komisjon, mille tegevuse eesmärk on kohanimekorralduse probleemide läbitöötamine, sellealase tegevuse suunamine, koordineerimine ja korraldamine (vt lisaks kohanimenõukogu koduleheküle: **www.eki.ee/knn**).

Kohanimeregister (KNR)

Kohanimeregistri eesmärk on teabe kogumine Eesti kohanimede kohta, selle teabe töötlemine ja säilitamine ning kasutajatele kättesaadavaks tegemine, samuti kohanimekasutuse korrastamine. KNR-i vastutav töötleja

on Maa- ja Ruumiamet, volitatud töötleja on Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskus.

Kohanimeregistris registreeritakse kõik ametlikud kohanimed. Lisaks registreeritakse ka mitteametlikke kohanimesid. Andmed on kättesaadavad avalike teenuste kaudu. 2020. aasta lõpuks oli KNR-is kohanimeobjekte umbes **220 900** ja kohanimesid **216 500**.

Aadressil **https://aks.maaruum.ee/aks** saab avaliku päringuteenuse kaudu andmetega tutvuda ning suunduda kaardile.

Otse kohanimeregistri kaardile saab **siit**.

Teenuseid saab avada ka Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaudu aadressil **https://geoportaal.maaamet.ee/est/Ruumiandmed/Kohanimed-p26.html**:

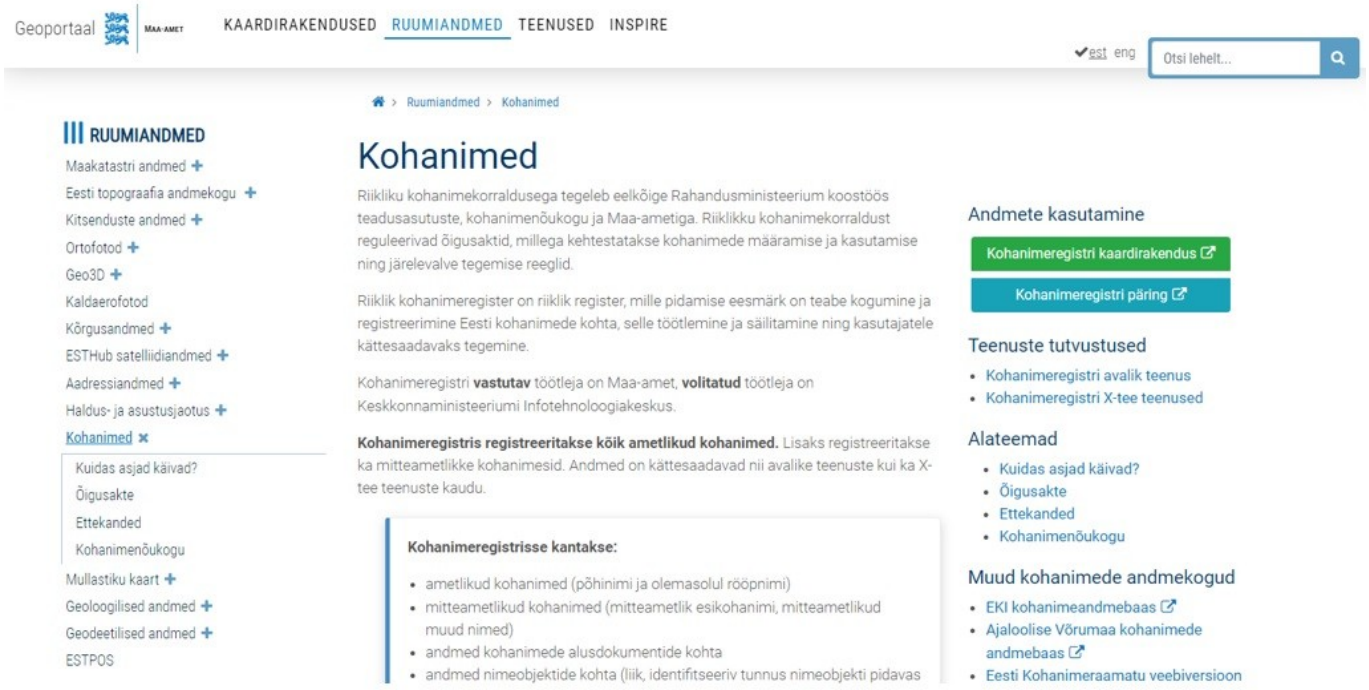

Aadressisüsteemi jaoks on kohanimeregistri kõige olulisemad objektid kahtlemata **haldus- ja asustusüksused ning liikluspinnad (nt tänavad, teed) ja väikekohad (nt endised aiandusühistud)**. Nendest kahe viimase puhul on kohanime määrajaks kohalik omavalitsus.

Maaüksuste kohanimed määrab samuti kohalik omavalitsus ning sisestab otse aadressiandmete süsteemi. Kohanimeregistrisse laekuvad need andmevahetuse käigus.

Kohalik omavalitsus peab kohanimede määramise õigusakti esitama kohanimeregistri pidajale kümne päeva jooksul pärast selle kehtestamist. Kui liikluspinna või väikekoha kohanimi ei ole kohanimeregistris registreeritud, siis ei saa seda kasutada ametlike koha-aadresside määramisel.

Viimati uuendatud 06.11.2023